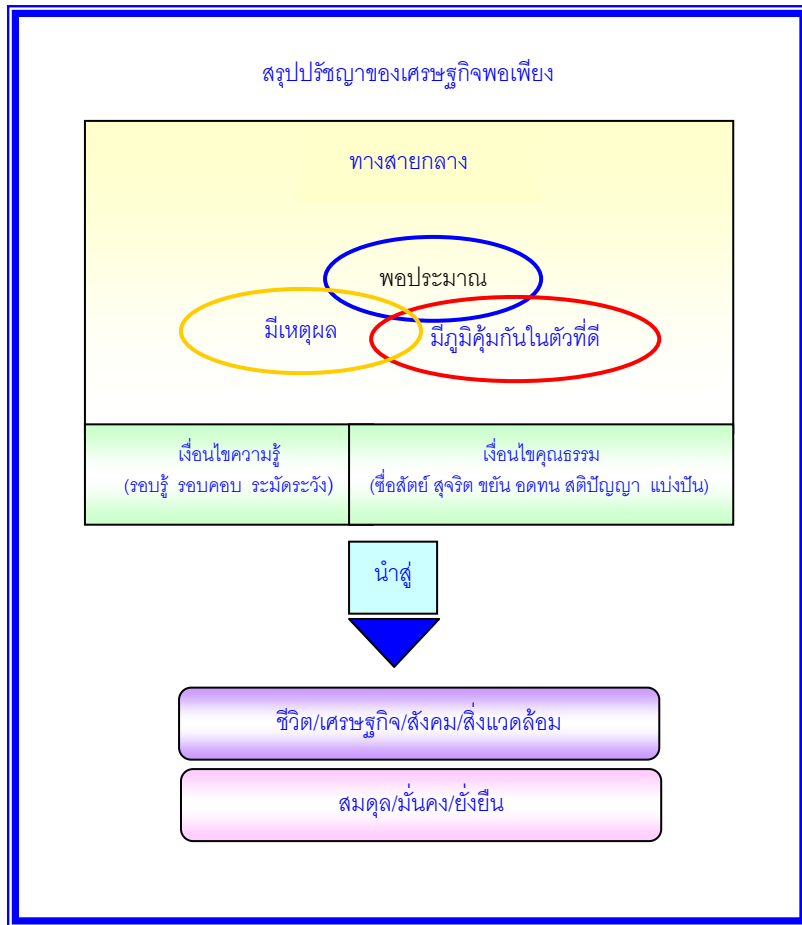

นโยบาย
และแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

(ปกหน้า ด้านใน)

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๑. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ
๒. ระเบิดจากข้างใน
๓. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก
๔. ทำตามลำดับขั้น
๕. ภูมิสังคม
๖. องค์กรรวม
๗. ไม่ติดตำรา
๘. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด
๙. ทำให้ง่าย - Simplicity
๑๐. การมีส่วนร่วม
๑๑. ประโยชน์ส่วนรวม
๑๒. บริการรวมที่จุดเดียว – One Stop Services
๑๓. ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
๑๔. ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ
๑๕. ปลุกป่าในใจคน
๑๖. ขาดทุนคือกำไร
๑๗. การพึ่งตนเอง
๑๘. พออยู่พอกิน
๑๙. เศรษฐกิจพอเพียง
๒๐. ความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจต่อกัน
๒๑. ทำงานอย่างมีความสุข
๒๒. ความเพียร : พระมหาชนก
๒๓. รู้ รัก สามัคคี

ที่มา : สำนักงาน กปร.(<http://www.rdpb.go.th>)

คำนำ

นโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จัดทำขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรทุกระดับได้ทราบถึงภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการ และใช้เป็นกรอบในการทำงานในปี ๒๕๕๕

เนื้อหาของเอกสารเล่มนี้ประกอบด้วย ประเด็นนโยบาย เป้าหมายในปี ๒๕๕๕ และแนวทางการดำเนินการ ซึ่งการจะนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ มีการควบคุมกำกับการทำงาน และได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ

หวังว่านโยบายและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จะทำให้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุขอย่างยั่งยืน

(ลายเซ็น อธส.)

นางพรรณพิมล ชัญญานูวัตร
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นโยบาย

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจหลากหลายด้าน ทั้งภารกิจที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของการส่งเสริมการเกษตร ภารกิจภายใต้การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น อีกทั้งในปัจจุบันมีสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและภาคการเกษตร ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุดในการส่งเสริม พัฒนา ดูแลเกษตรกรให้อยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมภารกิจที่สำคัญ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นกรอบในการปฏิบัติงานทุกระดับ โดยมีประเด็นเชิงนโยบายที่มุ่งเน้นปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ๙ ประเด็น ได้แก่

๑. ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานโครงการพระราชดำริและการเสด็จตรวจเยี่ยมโครงการของทุกพระองค์ โดยมีแผนปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่โครงการที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง มีการวัดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

๒. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจให้เป็นไปตามเป้าหมาย ทันตามกำหนดเวลา

๓. เร่งรัดการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ส่งเสริมฟื้นฟูให้เกษตรกรกลับมาประกอบอาชีพการเกษตรได้ในระยะเวลาอันสั้น

๔. ศึกษาติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อวางระบบป้องกัน สามารถให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีตั้งแต่เริ่มเกิดการระบาด พัฒนาให้เกษตรกรและชุมชนสามารถบริหารจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง

๕. ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นหลักในการปฏิบัติงาน โดยใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตรและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) ในการบูรณาการการทำงานในพื้นที่

๖. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเกษตรอย่างกว้างขวาง โดยจัดให้มีอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ครอบคลุมหมู่บ้านเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

๗. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายต่างๆ ให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรให้เกิดความยั่งยืน

๘. พัฒนาบุคลากรทุกระดับของกรมส่งเสริมการเกษตรด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ

๙. ปฏิบัติงานโครงการและภารกิจทุกเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน มีการควบคุมกำกับและติดตามงานอย่างเป็นระบบในทุกระดับ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย

- ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานโครงการพระราชดำริและการเสด็จตรวจเยี่ยมโครงการของทุกพระองค์ โดยมีแผนปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่โครงการที่ชัดเจน ดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง มีการวัดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- สามารถดำเนินงานโครงการในแต่ละพื้นที่ที่โครงการตั้งอยู่ได้ตามแผนและเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม
- กรมฯ มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการรับเสด็จฯ

แนวทางการดำเนินการ

- ๑.๑ ให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับถือเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการโครงการ/กิจกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริของทุกพระองค์ ต้องติดตาม ดูแล แก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างใกล้ชิด
- ๑.๒ ในกรณีที่มีการเสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมโครงการด้านการเกษตรต่างๆ ที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง ให้ถือเป็นความสำคัญอันดับแรกที่จะต้องเข้าร่วมรับเสด็จฯ ทุกครั้ง โดยจัดเตรียมข้อมูลให้พร้อมทั้งในรูปเอกสารและการถวายรายงานด้วยวาจา และสรุปผลการรับเสด็จฯ รายงานกรม ส่งเสริมการเกษตรภายใน ๑๕ วัน
- ๑.๓ รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน
- ๑.๔ จัดทำแผนปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่โครงการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคุมกำกับให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจให้เป็นไปตามเป้าหมาย ทันตามกำหนดเวลา

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- ๑) มีฐานข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจที่ครบถ้วน สมบูรณ์
- ๒) สามารถออกใบรับรองให้เกษตรกรใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมโครงการต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลได้ตามที่กำหนด

แนวทางการดำเนินการ

- ๒.๑ ชี้แจงทำความเข้าใจ ควบคุมกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามคู่มือการขึ้นทะเบียน
- ๒.๒ ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๓ บันทึกรายชื่อข้อมูลให้เสร็จโดยเร็ว บริหารจัดการระบบเครือข่าย เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการนำเข้าข้อมูลและการออกใบรับรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เร่งรัดการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ ส่งเสริมฟื้นฟูให้เกษตรกรกลับมาประกอบอาชีพ การเกษตรได้ในระยะเวลาอันสั้น

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

เกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติได้รับการช่วยเหลือตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งได้รับการฟื้นฟูพื้นที่การเกษตรให้สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันสั้น

แนวทางดำเนินการ

- ๓.๑ ดำเนินการตามขั้นตอนการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติให้เสร็จโดยเร็ว ตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้อง จัดส่งเอกสารหลักฐานต่างๆเพื่อขอรับการช่วยเหลือให้ครบถ้วนโดยเร็ว
- ๓.๒ ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ประสานทำความเข้าใจกับเกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดกรณีการร้องเรียน
- ๓.๓ เร่งรัดการดำเนินงานโครงการด้านการช่วยเหลือฟื้นฟูเยียวยาเกษตรกรผู้ประสบภัย ทั้งโครงการในส่วนของการส่งเสริมการเกษตรและโครงการที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง

๔. ศึกษาติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชเพื่อวางระบบป้องกัน สามารถให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีตั้งแต่เริ่มเกิดการระบาด พัฒนาให้เกษตรกรและชุมชนสามารถบริหารจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- ๑) เกษตรกรที่มีปัญหาการระบาดของศัตรูพืชได้รับการและความช่วยเหลือภายในระยะเวลาที่กำหนด
- ๒) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนทุกศูนย์สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางดำเนินการ

- ๔.๑ ควบคุมกำกับให้มีการสำรวจและรายงานแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช การแจ้งเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช การรายงานพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์
- ๔.๒ ในกรณีที่มีปัญหาศัตรูพืชในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ต้องลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกร และรายงานเกษตรจังหวัดภายใน ๒๔ ชั่วโมง
- ๔.๓ ศูนย์บริหารศัตรูพืชต้องพร้อมให้คำแนะนำและสนับสนุนปัจจัยในการควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน ภายใน ๔๘ ชั่วโมง หลังได้รับรายงาน
- ๔.๔ ควบคุมการระบาดของศัตรูพืชไม่ให้แพร่กระจายออกไปยังพื้นที่อื่นๆ ลดประชากรศัตรูพืชในพื้นที่ระบาด
- ๔.๕ มีการประเมินศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตามแนวทางที่กำหนด เพื่อพัฒนาปรับปรุงให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นหลักในการปฏิบัติงาน โดยใช้เวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตรและศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) ในการบูรณาการการทำงานในพื้นที่

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- ๑) มีการจัดเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตรตามที่กำหนด และมีการบูรณาการการทำงาน
- ๒) ศบกต. ๗,๑๐๗ ศูนย์ มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง บูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลกับแผนพัฒนาตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

แนวทางดำเนินการ

- ๕.๑ จัดเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับตามแผนที่กำหนด โดยใช้เป็นเวทีในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบาย การถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ และการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
- ๕.๒ ประสานงานวิชาการและดำเนินงานโครงการความร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตรและหน่วยงานวิชาการอื่นๆ ในพื้นที่
- ๕.๓ ศบกต. เปิดให้บริการแก่เกษตรกร โดยมอบหมายคณะกรรมการให้หมุนเวียนประจำศูนย์ฯ

- ๕.๔ ประชุมคณะกรรมการบริหาร ศบกต. เป็นประจำทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ๑ ครั้ง
- ๕.๕ จัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการถ่ายทอดความรู้ และปฏิบัติงานตามแผน
- ๕.๖ ทบทวนปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและระดับตำบล เสนอแผนเพื่อบูรณาการหรือเสนอของบประมาณของ อปท. โดยคณะกรรมการบริหาร ศบกต. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

๖. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเกษตรอย่างกว้างขวาง โดยจัดให้มีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ครอบคลุมหมู่บ้านเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

อกม.จำนวน ๗๕,๑๘๑ ราย มีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่
แนวทางดำเนินการ

- ๖.๑ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติค่าตอบแทนให้ อกม.
- ๖.๒ จัดอบรมและจัดเวทีในการพัฒนาสมรรถนะของ อกม. สนับสนุนให้ร่วมปฏิบัติงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมทบทวนปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตร และการบูรณาการแผนกับ อปท.

๗. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายต่างๆ ให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรให้เกิดความยั่งยืน

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- ๑) มีข้อมูลสถานะของกลุ่มทุกประเภทที่ถูกต้อง
- ๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมพัฒนาองค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
- ๓) มีแผนพัฒนากลุ่มและแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย
- ๔) มีการประกวดองค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนดีเด่น

แนวทางดำเนินการ

- ๗.๑ เจ้าหน้าที่ทำการประเมินสถานะของกลุ่มทุกกลุ่มที่รับผิดชอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน และส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง
- ๗.๒ ใช้กลไกของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการระดับต่างๆ ที่ตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ ในการบูรณาการงานส่งเสริมพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
- ๗.๓ ให้ความสำคัญกับการจัดเวทีเรียนรู้ของสมาชิกกลุ่ม องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน เพื่อประเมินศักยภาพ ตลอดจนสามารถจัดทำแผนพัฒนาได้อย่างเหมาะสม
- ๗.๔ ประกวดกลุ่ม องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ทั้งระดับจังหวัด ระดับเขต ระดับประเทศ

๘. พัฒนาบุคลากรทุกระดับของกรมส่งเสริมการเกษตรด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย เป็นธรรมมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

บุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตรได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนาบุคลากรประจำปี ๒๕๕๕

แนวทางดำเนินการ

- ๘.๑ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอก
  - ๘.๒ พัฒนาสมรรถนะหลักของบุคลากรด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ความร่วมมือกับสำนักงาน ก.พ.
  - ๘.๓ ฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ตามกฎ ก.พ. และหลักสูตรการส่งเสริมการเกษตร
  - ๘.๔ ฝึกอบรมบุคลากรเพื่อเตรียมการเข้าสู่ตำแหน่งนักบริหารทั้งระดับสูง (นบส.) ระดับกลาง (นบก.) ระดับอำเภอ (นสอ.)
  - ๘.๕ พัฒนาความรู้และทักษะนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำจังหวัด ให้มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นนักส่งเสริมมืออาชีพ เป็นผู้ชำนาญการด้านพืช ภายใต้การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ
  - ๘.๖ พัฒนาบุคลากรในสายงานหลักและสายงานสนับสนุน รวมถึงพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อการเสนอขอรับทุนต่างประเทศ
  - ๘.๗ สร้างขวัญกำลังใจ พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร โดยให้มีการประกวดบุคคล องค์กร และสถาบันดีเด่น
๙. ปฏิบัติงานโครงการและภารกิจทุกอย่างอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน มีการควบคุมกำกับและติดตามงานอย่างเป็นระบบในทุกกระดับ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

เป้าหมายในปี ๒๕๕๕

- ๑) งาน/โครงการทั้งหมดสามารถดำเนินการได้ตามแผนปฏิบัติงาน ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย
- ๒) มีการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ
- ๓) มีการรายงานผลการดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางดำเนินการ

- ๙.๑ จัดทำแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานทุกระดับ โดยวางแผนให้เกิดการปฏิบัติงานและเกิดผลงานที่ไม่ไปกระจุกตัวอยู่ช่วงปลายปีงบประมาณ
- ๙.๒ ติดตามงานโครงการสำคัญต่างๆ ของกรมฯ ตามระบบที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง โดยใช้ทีมติดตามทีมเฉพาะกิจ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับและผู้เชี่ยวชาญกรมฯ มีส่วนร่วม
- ๙.๓ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามระบบ e-project และ RBM อย่างถูกต้อง ครบถ้วนทันเวลา
